

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jakuba Camrdu a soudců Mgr. Ondřeje Mráky a JUDr. Lenky Matyášové v právní věci žalobce: **L. H. T.**, zast. Mgr. Vladimírem Soukupem, advokátem se sídlem Ostrava, Francouzská 6167/5, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Praha 7, Nad Štolou 936/3, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 10. 9. 2013, č. j. 63 Az 3/2013 - 37,

t a k t o :

- I. Rozsudek Krajského soudu v Ostravě ze dne 10. 9. 2013, č. j. 63 Az 3/2013 - 37, **se zrušuje.**
- II. Rozhodnutí Ministerstva vnitra ze dne 26. 4. 2013, č. j. OAM-304/VL-07-HA08-2008, **se zrušuje** a věc **se vrací** žalovanému k dalšímu řízení.
- III. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.
- IV. Ustanovenému zástupci žalobce, Mgr. Vladimíru Soukupovi, **se přiznává** odměna za zastupování v řízení o kasační stížnosti ve výši 12 342 Kč, která bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu ve lhůtě do 60 dnů od právní moci tohoto usnesení.

O d ů v o d n ě n í :

I.

Vymezení věci

[1] Rozhodnutím ze dne 26. 4. 2013, č. j. OAM-304/VL-07-HA08-2008, rozhodl žalovaný, že se žalobci (dále jen „stěžovatel“) neuděluje mezinárodní ochrana podle ustanovení §§ 12 až 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“). Rozhodnutí žalovaného napadl stěžovatel žalobou u Krajského soudu v Ostravě (dále jen „krajský soud“); ten ji rozsudkem ze dne 10. 9. 2013, č. j. 63 Az 3/2013 - 37, dle § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), zamítl.

[2] V napadeném rozsudku krajský soud konstatoval, že stěžovatel neopustil zemi původu z důvodu, že by byl pronásledován pro uplatňování politických práv ani z obav z pronásledování z důvodů rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině či případně zastávání politických názorů.

[3] Stěžovatel v žádosti o mezinárodní ochranu uváděl, že opustil zemi původu spolu se svým bratrem a žádá o mezinárodní ochranu z důvodu obavy před návratem do vlasti, kde by mu mohlo hrozit uvěznění za porušení podmínek domácího vězení. Ve své zemi distribuoval letáky, které byly považovány za protistátní. Za tuto činnost byl zhruba měsíc ve vazbě. Pro svou osobu neviděl v zemi původu budoucnost, rozhodl se proto pro odjezd do ciziny.

[4] Krajský soud v projednávané věci uzavřel, že náhodnou distribuci letáků, byť s obsahem proti státu země původu, nelze považovat za cílené uplatňování politických práv. Dle stěžovatele byl o každém jeho výsledku v době, kdy se údajně nacházel ve vazbě, pořizován protokol, který sám podepsal. K době vazby uvedl, že pokud neabsolvoval výsledky, mohl spát, 3x denně dostával jídlo. Netvrdil, že by byl ze strany policie mučen či zastrahován.

[5] Soud připustil určitou míru nesrovnalosti ve výpovědích žadatelů o mezinárodní ochranu, zejména pokud se jedná o časové údaje, v případě stěžovatele však bylo dle jeho názoru možné dovodit účelovost učiněných výpovědí, kupříkladu z porovnání výpovědi ve Spolkové republice Německo a jeho výpovědi před žalovaným.

[6] Z hlediska uplatněných důvodů žádosti o udělení mezinárodní ochrany se krajský soud ztotožňuje s právním názorem žalovaného, že důvody uvedené stěžovatelem nelze podřadit pod některou z forem mezinárodní ochrany ve smyslu ustanovení zákona o azylu. Nebylo prokázáno skutečné nebezpečí, které by stěžovateli hrozilo a nebylo ani prokázáno, že by dotčený domovský stát nebyl schopen zajistit jeho ochranu před tvrzeným pronásledováním.

[7] Z obsahu spisu vyplývá, že žalovaný se žádostí stěžovatele dostatečně zabýval a vycházel ze spolehlivě zjištěného stavu věci. Z přílohy k pohovoru vedeného se stěžovatelem vyplývá, že mu byla dána možnost, aby se před vydáním rozhodnutí vyjádřil k protokolu o pohovoru, popř. navrhl jeho doplnění. Tuto možnost také využil, když doložil listinné materiály. Žalovaný v nich nenalezl žádnou souvislost s tvrzeními a skutečnostmi uváděnými stěžovatelem. Z odůvodnění správního rozhodnutí vyplývá, které skutečnosti byly podkladem rozhodnutí, jakými úvahami byl žalovaný veden při hodnocení důkazů a na základě kterých rozhodoval. Napadené rozhodnutí proto krajský soud považoval za přesvědčivé.

II.

Z obsahu kasační stížnosti stěžovatele

pokračování

[8] Rozsudek krajského soudu napadl stěžovatel kasační stížností pro nesprávné posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení [§ 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.], porušení ustanovení o řízení před správním orgánem [§ 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s.] a nepřezkoumatelnosti spočívající v nedostatečném hodnocení důkazů obsažených ve správním spise [§ 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.].

[9] Uvedl, že žalovaný se při posouzení jeho žádosti o udělení mezinárodní ochrany dopustil zásadních pochybení, s nimiž se krajský soud nevypořádal správně; tato pochybení mají dopad do jeho hmotně-právního postavení. Nezákonným stěžovatel shledává mj. posouzení otázky absence pronásledování s poukazem na nezjištěné důvody pro udělení mezinárodní ochrany dle ust. § 12 zákona o azylu. Zde stěžovatel poukazuje na nutnost eurokonformního výkladu daného ustanovení.

[10] Pohledem směrnice Rady 2004/83/ES ze dne 29. dubna 2004 o minimálních normách, které musí splňovat státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, aby mohli žádat o postavení uprchlíka nebo osoby, které z jiných důvodů potřebují mezinárodní ochranu, a o obsahu poskytované ochrany, tzv. kvalifikační směrnice (od 21. prosince 2013 je použitelná směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/95/EU ze dne 13. prosince 2011 o normách, které musí splňovat státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, aby mohli požívat mezinárodní ochrany, o jednotném statusu pro uprchlíky nebo osoby, které mají nárok na doplňkovou ochranu, a o obsahu poskytnuté ochrany), je třeba vyložit, zda bylo jednání vietnamských orgánů spočívající v držení stěžovatele ve vazbě a udělení dvouletého zákazu pohybu třeba považovat za pronásledování či nikoli. Ta totiž v článku 9 odst. 1 vymezuje, jaké akty pokládá za pronásledování, a také některé z nich v odst. 2 i demonstrativně uvádí. Stěžovatel má za to, že udělení domácího vězení a zákazu volného pohybu po zemi původu za projev politického názoru je nutno podřadit minimálně pod písm. b) uvedeného ustanovení (tj. „*právní, správní, policejní nebo soudní opatření, která jsou sama o sobě diskriminační nebo jsou prováděna diskriminačním způsobem*“). Má za to, že se jedná o závažné porušení jeho základních lidských práv.

[11] Stěžovatel žalovanému opakovaně a konzistentně uváděl, že rozhodnutí trestně-právního charakteru omezující stěžovatele ve volném pobytu odevzdal v originále německým úřadům. Ze spisu však nevyplývá jediný úkon, kterým by byl vznesen v rámci přeshraniční spolupráce dotaz na německé úřady týkající se existence daného rozhodnutí či žádosti o dodání tohoto, z pohledu azylového příběhu stěžovatele, nejpodstatnějšího důkazu. Žalovaný tedy ve vztahu ke stěžovateli nevyvinul dostatečné úsilí pro zajištění pro azylový příběh stěžovatele stěžejního důkazu, přičemž jeho existenci ani nikterak nepochybnil.

[12] Nadto stěžovatel namítl, že z pohovorů provedených v rozmezí roku 2007 a 2012, je dle jeho názoru patrný v podstatných rysech konzistentní azylový příběh: tj. že distribuoval především mezi jiné studenty tiskoviny kritizující zejména absenci svobodných voleb, za danou aktivitu na něj byla uvalena vazba v trvání minimálně 20 dní a následně zákaz pobytu. Stěžovatel má za to, že uváděná výpověď je v těchto bodech jednotná, a to i co do vzhledu a charakteru letáků. Časové údaje a odchylky v jejich reprodukci nepovažuje stěžovatel za natolik zásadní, aby mohly způsobit absolutní nevěrohodnost jeho výpovědi.

[13] S ohledem na dlouhotrvající správní řízení před žalovaným, které bylo započato v dubnu 2008 a ukončeno až v roce 2013, stěžovatel vznáší námitku týkající se získaných

informací o zemi původu. Tyto informace by měly být zjišťovány ke dni, kdy mělo dojít k jeho pronásledování, resp. ke dni, kdy by u stěžovatele k pronásledování dojít mohlo. Žalovaný a následně i krajský soud však tyto informace užívají *en bloc* bez náležitého rozlišení konkrétních časových období. Jako stěžejní důkaz je pak použita zpráva Human Rights Watch z roku 2013, dle které by tresty za trestné činy politického charakteru měly být přísnější než ten, který byl uložen stěžovateli. Stěžovatel má za to, že posuzované období, kdy mu byl udělen trest a období vzniku aplikované zprávy od sebe dělí časová vzdálenost minimálně 6 let, nelze tak proto bez dalšího bližšího zkoumání selektivně aplikovat závěry dané zprávy jako stěžejní důkaz.

III.

Vyjádření žalovaného

[14] Žalovaný ve svém vyjádření s kasační stížností nesouhlasil. Domnívá se, že jak jeho rozhodnutí, tak i rozsudek krajského soudu, byly vydány v souladu s právními předpisy. Žalovaný u stěžovatele neshledal existenci žádného z taxativně vymezených důvodů udělení azylu dle § 12 zákona o azylu v platném znění a současně ani důvody k udělení humanitárního azylu dle § 14 uvedeného zákona. Žalovaný shromáždil všechny podklady, provedl dokazování a zabýval se všemi skutečnostmi, které stěžovatel uvedl ve správním řízení.

[15] Co se týká stěžovatelových výpovědí, žalovaný uvedl, že je ochoten tolerovat určitou míru nesrovnalostí ve výpovědích žadatele týkající se časových údajů. Žalovaný je však toho názoru, že v posuzované věci stěžovatel svá prohlášení předkládal čistě účelově, s cílem vyvolat přesvědčení o pronásledování své osoby. Míra tolerance žalovaného ve vztahu k tomu, že řízení o udělení mezinárodní ochrany je založeno v zásadě na skutečnostech žadatelem pouze verbálně sdělených a nijak nepodložených skutečnostmi, popírala smysluplnost vedeného řízení. S ohledem mj. na informace o zemi původu stěžovatele žalovaný dospěl k závěru o nevěrohodnosti výpovědí stěžovatele a je přesvědčen, že jím uváděné skutečnosti jsou výrazem snahy uvést z pohledu zákona o azylu přijatelnější okolnosti, než kterým byl vystaven.

IV.

Právní hodnocení Nejvyššího správního soudu

[16] Stěžovatel se kasační stížností podanou ve stanovené lhůtě (§ 106 odst. 2 s. ř. s.) domáhal přezkumu rozhodnutí krajského soudu, které vzešlo z řízení, jehož byl účastníkem (§ 102 s. ř. s.), jeho kasační stížnost splňuje zákonné náležitosti (§ 106 odst. 1 s. ř. s.) a je zastoupen advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.).

[17] Po konstatování přípustnosti kasační stížnosti se Nejvyšší správní soud ve smyslu § 104a s. ř. s. zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Nebylo-li by tomu tak, musela by být podle citovaného ustanovení pro nepřijatelnost odmítnuta.

[18] Ve vztahu k otázce ochrany veřejných subjektivních práv fyzických a právnických osob je třeba předně uvést, že stěžovateli byla soudní ochrana poskytnuta již individuálním projednáním jeho věci krajským soudem. Další postup ve správním soudnictví, tedy

pokračování

projednání věci Nejvyšším správním soudem, je pak podmíněn přesahem jeho vlastních zájmů.

[19] Zákonný pojem přesah vlastních zájmů, který je podmínkou přijatelnosti kasační stížnosti, představuje typický neurčitý právní pojem. Pokud jde o jeho interpretaci, ta byla podána například v usnesení zdejšího soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, publ. pod č. 933/2006 Sb. NSS (rozhodnutí zdejšího soudu jsou dostupná na www.nssoud.cz), dle kterého *„přesahem vlastních zájmů stěžovatele je jen natolik zásadní a intenzivní situace, v níž je kromě ochrany veřejného subjektivního práva jednotlivce pro Nejvyšší správní soud též nezbytné vyslovit právní názor k určitému typu případů či otázek. Přesah vlastních zájmů stěžovatele je dán toliko v případě rozpoznatelného dopadu řešení otázky nad rámec konkrétního případu. Primárním úkolem Nejvyššího správního soudu v řízení o kasačních stížnostech ve věcech azylu je nejen ochrana individuálních veřejných subjektivních práv, nýbrž také výklad právního řádu a sjednocování rozhodovací činnosti.“*

[20] O přijatelnou kasační stížnost se tak může jednat v případě, kdy se kasační stížnost týká otázek, které nebyly vůbec či plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu či jsou řešeny rozdílně. Kasační stížnost bude dále přijatelná pro potřebu učinit tzv. judikatorní odklon. Tzn., že Nejvyšší správní soud ve výjimečných případech sezná, že je na místě změnit výklad určité právní otázky řešené dosud správními soudy jednotně. Další případ přijatelnosti bude dán tehdy, pokud by bylo v rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele. O takové pochybení se může jednat tehdy, nerespektoval-li krajský soud ustálenou judikaturu a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování bude docházet i v budoucnu nebo krajský soud v projednávané věci hrubě pochybil při výkladu práva. V této souvislosti je třeba zdůraznit, že Nejvyšší správní soud není v rámci přijatelnosti povolán přezkoumávat jakékoliv pochybení krajského soudu, ale pouze pochybení tak výrazné intenzity, o němž se lze důvodně domnívat, že pokud by k němu nedošlo, věcné rozhodnutí soudu by bylo odlišné. Nevýrazná pochybení, především procesního charakteru, zpravidla nebudou dosahovat takové intenzity, aby byla důvodem přijatelnosti kasační stížnosti.

[21] K důvodům přijatelnosti obsahuje kasační stížnost tvrzení, že svým významem podstatně přesahuje zájmy stěžovatele, neboť v napadeném rozsudku došlo k zásadnímu pochybení, které mohlo mít dopad do jeho hmotněprávního postavení.

[22] K podrobnějšímu vymezení institutu přijatelnosti kasační stížnosti lze dále pro stručnost odkázat např. na usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, publ. pod č. 933/2006 Sb. NSS (rozhodnutí Nejvyššího správního soudu jsou dostupná na www.nssoud.cz). Podle tohoto usnesení se o případ přijatelnosti kasační stížnosti může jednat mj. tehdy, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do právního postavení stěžovatele; příkladem toho může být např. hrubé pochybení krajského soudu v jednotlivém případě při výkladu hmotného či procesního práva. Nejvyšší správní soud z níže uvedených důvodů shledal, že se o tento případ jedná v souzené věci, a proto dospěl k závěru, že kasační stížnost je přijatelná a je tedy zapotřebí se jí meritorně zabývat.

[23] Pokud se jedná o prokázání splnění podmínek § 12 zákona o azylu, Nejvyšší správní soud se již v minulosti vyslovil k rozložení důkazního břemene v azylovém řízení: *„Břemeno důkazní, je již výrazněji rozloženo mezi žadatele o mezinárodní ochranu a žalovaného. Prokazovat jednotlivá fakta je povinen primárně žadatel, nicméně žalovaný je povinen zajistit k dané žádosti o mezinárodní ochranu maximální možné množství důkazů, a*

to jak těch, které vyvracejí tvrzení žadatele, tak těch, co je podporují. V mnoha případech však musí žalovaný rozhodovat za důkazní nouze, tj. tehdy, když není ani žadatel, ani žalovaný schopen doložit, či vyvrátit určitou skutečnost či tvrzení žádným přesvědčivým důkazem. V takových případech zůstává jediným důkazním prostředkem výpověď žadatele a klíčovým faktorem se stává posouzení celkové věrohodnosti žadatele a posouzení pravděpodobnosti, zda k události opravdu došlo podle výpovědi žadatele.“ (rozsudek ze dne 30. 9. 2008, č. j. 5 Azs 66/2008 - 70, publ. pod č. 1749/2009 Sb. NSS).

[24] Nejvyšší správní soud rovněž také opakovaně vyzdvihl i roli věrohodnosti, přesvědčivosti a logičnosti výpovědi předkládané žadatelem o udělení mezinárodní ochrany: *„Pro případ, kdy není žadatel o azyl schopen doložit ke svému tvrzení o důvodech odchodu žádný důkaz, což je situace převažující, musí si být vědom důležitosti informací vyřčených před správním orgánem. Ty totiž v kontextu se získanými zprávami o zemi původu posléze slouží jako podklad pro rozhodnutí. Váhavé, vyhýbavé či nepřesné informace, které navíc žadatel v průběhu řízení ještě mění, jsou v závěru při porovnání s objektivními informacemi chápány jako účelové, nevěrohodné a pro azylové řízení nedostatečné. Je totiž nutno vycházet z toho, že udělení azylu je institut výjimečný, když jeho účelem je poskytnout ochranu jen tomu, kdo cítí skutečnou obavu z pronásledování z důvodů v zákoně o azylu uvedených. Pravdivost tvrzení žadatele a hodnověrnost jeho osoby jsou přitom základem, z něhož se v azylovém řízení nutně vychází, neboť skutečnosti, o kterých žadatel tvrdí, že byly důvodem jeho odchodu či důvodem vzniku jeho obav z návratu, mohou být ověřeny zpravidla jen rámcově. Potřebnou věrohodnost přitom sama osoba, a tím i její příběh, nutně ztrácí, pakliže je nepravdivost jejích tvrzení zjištěna nebo jde-li o tvrzení, která jsou v celkovém kontextu věci nemožná a vyloučená.“ (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 1. 2006, č. j. 6 Azs 386/ 2004 - 40).*

[25] Žalovaný ani krajský soud nijak nezpochybňovali, že pokud by se azylový příběh stěžovatele ukázal pravdivým, bylo by možné uvažovat o naplnění skutečností předpokládaných čl. 9 odst. 2 písm. b) kvalifikační směrnice, tedy, že byl vystaven jedné z forem pronásledování.

[26] Žalovaný svůj závěr o nevěrohodnosti (resp. účelovosti) výpovědi stěžovatele dovozuje z toho, že dle jeho názoru stěžovatel v průběhu správního řízení neuvedl žádné skutečnosti, na základě kterých by bylo možné učinit závěr, že v zemi původu vyvíjel činnost směřující k uplatňování politických práv a svobod ve smyslu § 12 písm. a) zákona o azylu, za kterou by byl azylově relevantním způsobem pronásledován. Žalovaný konstatoval, že stěžovatel v žádosti o udělení mezinárodní ochrany uvedl, že mu ve vlasti hrozí uvěznění za protistátní činnost. Za údajnou distribuci letáků s protistátním obsahem byl stěžovatel údajně cca měsíc ve vyšetřovací vazbě, z níž byl propuštěn pro nedostatek důkazů. Žalovaný k tomu poukázal na to, že stěžovatel doslovně uvedl, že oficiálně proti jeho osobě nebylo zahájeno trestní stíhání z výše uvedených důvodů. Podle žalovaného pak náhodnou distribuci, byť i protirežimních letáků, nelze v zemi původu stěžovatele v tomto případě považovat za cílené uplatňování aktivit politického charakteru. Stěžovatel zdůraznil, že i v případě, kdyby tvrzení stěžovatele měla reálný základ, policie by jej tak jednoduše z vazby nepropustila, neboť dle výroční zprávy Human Rights Watch 2013 vietnamská policie velmi tvrdě šikanuje a zastrašuje aktivisty, drží je v samovazbách po dlouhá období bez přístupu k právnímu zástupci, podrobuje je mučení a stíhá je u politicky povolných soudů, které ukládají vysoké tresty odnětí svobody za porušení mlhavě zformulovaných zákonů národní bezpečnosti. Žalovaný dále v neposlední řadě poukázal na skutečnost, že stěžovatel o žádném zastrašování, odnímání jeho práv či mučení v době

pokračování

své údajné vazby vůbec nehovořil, k dennímu vazebnímu režimu jen vypověděl, že pokud neabsolvoval výslech, mohl spát, přičemž o každém výslechu byl pořizován protokol, který stěžovatel podepisoval.

[27] Žalovaný v napadeném rozhodnutí rovněž nedospěl k závěru, že by stěžovatel mohl ve své vlasti pociťovat odůvodněný strach z pronásledování z důvodů uvedených v § 12 písm. b) zákona o azylu, tj. z důvodu jeho rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů a že by mu takové pronásledování hrozilo v případě návratu do vlasti. K této otázce žalovaný uvedl, že stěžovatel sdělil, že po smrti svých rodičů neměli s bratrem z čeho žít, proto prodali majetek rodičů a cestou tzv. „služeb“ se rozhodli Vietnam opustit. Žalovaný dovodil, že vzhledem k tomu, že stěžovatel se v zemi původu živil zemědělskou činností, a protože zde pro sebe neviděl budoucnost, rozhodl se pro odjezd do ciziny. Stěžovatel dále dle žalovaného neprokázal své tvrzení, že by mu státní úřady jeho země původu odmítly vydat potřebné dokumenty, neboť do Evropy přicestoval s cestovním dokladem a podnikatelským vízem. Cestovní doklad pak ztratil na území České republiky a rodný list a další doklady odevzdal německé policii při svém tamějším pobytu. Co se týče průběhu stěžovatelem tvrzené protistátní činnosti, žalovaný konstatoval, že v průběhu správního řízení o udělení mezinárodní ochrany zjistil ve výpovědi stěžovatele značné rozpory, které stěžovatel neosvětlil, přestože mu k tomu byl poskytnut dostatečný prostor.

[28] Ve vztahu k rozporům ve výpovědi stěžovatele žalovaný poukázal zejména na skutečnost, že v průběhu všech pohovorů stěžovatel měnil časové údaje týkající se získání a distribuce letáků a také časově odlišně popisoval svou měsíční vazbu. Tyto rozpory přitom žalovaný spatřuje konkrétně v tom, že v pohovoru ze dne 8. 4. 2008 stěžovatel uváděl, že letáky získal počátkem roku 2006 od spolužáka a distribuoval je mezi další studenty. Z důvodu této činnosti byl předvolán na policii, kde již zůstal a byl následně více než 20 dní zadržován ve vazbě. Poté, co byl na policii předvolán k výslechu, když předtím tyto materiály objevila policie v jeho aktovce, se od vlastnictví letáků zcela distancoval s tím, že letáky mu dal někdo na ulici a on se domníval, že jde o letáky reklamní. Přibližně po měsíční vazbě byl propuštěn pro nedostatek důkazů a dva měsíce poté mu byl udělen tzv. nucený pobyt, jehož důvodem bylo vystupování proti vojenské službě a nesplnění povinnosti stanovené místními orgány. Oproti původní výpovědi dne 14. 4. 2008 sdělil, že distribuci letáků se věnoval od počátku roku 2006 a v březnu nebo dubnu 2006 byl předvolán na policii, kde mu bylo sděleno obvinění z distribuce protistátních tiskovin. Žalovaný poukázal na to, že toto tvrzení stěžovatele je v rozporu s jeho tvrzením v žádosti o udělení mezinárodní ochrany, kde uvedl, že proti jeho osobě nebylo a ani není vedeno trestní stíhání. Dále stěžovatel ve výpovědi ze dne 14. 4. 2008 uváděl, že v době vazby (pobytu v cele) obdržel rozhodnutí o vyloučení ze studia, proti němuž se na radu policistů neodvolával. Nebyl oficiálně obviněn, po propuštění však dostal příkaz k okamžitému návratu do místa svého bydliště. V dalším pohovoru ze dne 5. 12. 2008 oproti tomu stěžovatel sdělil, že rozhodnutí o domácím vězení obdržel v dubnu 2006, a to s platností ode dne 1. 4. 2006 do dne 30. 4. 2006, tj. na dobu tří let. V doplňujícím pohovoru ze dne 29. 12. 2010 však stěžovatel uvedl, že nucený pobyt mu byl udělen na 2,5 roku a v pohovoru ze dne 12. 4. 2012 dokonce uvedl dva roky. Dále žalovaný poukázal na to, že stěžovatel ve svých výpovědích měnil i rok udělení nuceného pobytu, a to z původního roku 2006 na rok 2007. Stěžovatel rovněž původně uvedl, že v době uděleného nuceného pobytu nemohl pracovat, později však uvedl, že mohl pracovat u soukromých firem, protože ve státních podnicích by jej nezaměstnali kvůli zanesení nuceného pobytu

do kádrového posudku a v této době také nemohl opustit území okresu. Oproti těmto údajům stěžovatel následně změnil výpověď, že cestovat mohl, ale musel požádat policii o tzv. propustku. Teprve k dotazu stěžovatel sdělil, že příslušné státní orgány mohl požádat o zmírnění nebo zrušení nuceného pobytu, ale musel by dlouho čekat na výsledek své žádosti. Žalovaný shledal ve výpovědích stěžovatele i další rozpory, neboť v pohovoru ze dne 14. 4. 2008 hovořil stěžovatel o tom, že mu bylo odmítnuto vydání rodného listu, který později paradoxně předložil v řízení o udělení mezinárodní ochrany ve Spolkové republice Německo. Dále se stěžovatel prezentoval jako zastánce ochrany lidských práv, rozdával protistátní letáky, bojoval proti korupci a kvůli vládní strany v zemi původu, ale na straně druhé k cestě do zahraničí využil cestu tzv. „služeb“, které popsal jako převaděče, které mají uplacený státní vietnamské složky.

[29] Žalovaný proto konstatoval, že pokud by byl příběh stěžovatele skutečně věrohodný a byl v zemi původu pronásledován pro protistátní politickou činnost, pak by skutečnosti ohledně své činnosti a zadržení časově zařadil přinejmenším přibližně stejně a nikoli s natolik výraznými odchylkami. Ostatně stěžovatel také k dotazu, z jakého důvodu nepožádal o mezinárodní ochranu ihned po příjezdu na území České republiky, uvedl, že v době svého příjezdu měl platné doklady, proto o udělení mezinárodní ochrany žádat nepotřeboval. Současně žalovaný poukázal na skutečnost, že stěžovatel přicestoval na území České republiky s cestovním dokladem a podnikatelským vízem a o udělení mezinárodní ochrany požádal až v době, kdy mu reálně hrozilo správní vyhoštění z České republiky. Jediným důvodem této žádosti se pak žalovanému jeví legalizace dalšího pobytu stěžovatele na území České republiky, což stěžovatel potvrdil i ve výpovědi ze dne 17. 4. 2013.

[30] S těmito závěry a hodnocením výpovědi stěžovatele se krajský soud ztotožnil a zdůraznil, že stěžovatel nepožádal o udělení mezinárodní ochrany ihned po příjezdu na území České republiky, ale o udělení mezinárodní ochrany požádal ve Spolkové republice Německo a teprve poté, co této žádosti vyhověno nebylo, požádal o udělení mezinárodní ochrany v České republice.

[31] Nejvyšší správní soud se nemůže ztotožnit s hodnocením žalovaného a krajského soudu o věrohodnosti výpovědi stěžovatele, kterou dle názoru zdejšího soudu za nekonzistentní považovat nelze.

[32] Nelze totiž přehlédnout, že řízení před žalovaným trvalo cca 5 let, v průběhu kterých se žalovaný (s výjimkou dotazu na německé orgány – viz níže) omezil jen na opakování pohovorů se stěžovatelem. Již s ohledem na toto časové rozmezí nutně muselo ve výpovědi stěžovatele docházet k rozporům, neboť je zcela přirozené, že s odstupem času vypovídající o stejných událostech vypovídá do určité míry odlišně.

[33] Otázkou zůstává, zda rozpory (jinak správně) popsané žalovaným jsou natolik významné, že jsou způsobilé zvrátit věrohodnost podstatné části výpovědi stěžovatele. K tomu je zapotřebí posoudit, zda stěžovatel v průběhu několikaletého řízení před správními orgány vypovídal svůj azylový příběh v podstatných rysech shodně a zda jsou zde skutečnosti tento příběh podporující.

[34] Stěžovatel již v podané žádosti o udělení mezinárodní ochrany ze dne 8. 4. 2008 vyličil svůj příběh tak, že se v průběhu studia na vysoké škole setkal s osobami kritizujícími politický režim ve Vietnamu (diktátorský režim, korupci, možnost opatřit si zaměstnání jen prostřednictvím známostí či peněz), které vydávaly protistátní tiskoviny, s jejichž obsahem souhlasil, proto je distribuoval mezi ostatní studenty. Policie jej však při

pokračování

této činnosti odhalila, byl zatčen a asi jeden měsíc držen ve vazbě, poté mu byl přikázán nucený pobyt v domovském okrese, který nemohl opustit bez policejního povolení a kdykoli se v rámci kontroly musel dostavit na předvolání na policejní stanici. Dále byl vyloučen z vysoké školy. Po smrti rodičů v červnu 2007 mu s bratrem odmítaly státní orgány vydat potřebné doklady k vyřízení zaměstnání, neměli z čeho žít, proto prodali dům a prostřednictvím „služeb“ zabývajících se vyřizováním víz se jim podařilo z Vietnamu odjet. Z Vietnamu se dostaly letecky přes Německo do Prahy, poté odcestovali s bratrem do Německa, kde požádali o azyl. Bratr stěžovatele v Německu azyl získal, stěžovatel byl dne 3. 4. 2008 poslán zpět do České republiky. Stěžovatel uvedl, že do Vietnamu se vrátit nemůže, hrozí mu minimálně dlouholeté vězení za jeho protistátní činnost, přestože tato byla vietnamskými orgány prezentována tak, že zákon porušil nenastoupením povinné vojenské služby.

[35] Podle názoru Nejvyššího správního soudu podstatné skutečnosti týkající se okolností vycestování z Vietnamu stěžovatel v průběhu celého řízení uváděl shodně s minimálními odchylkami, které k otázkám žalovaného logicky vysvětlil.

[36] Stěžovatel zejména konzistentně trval na tom, že ve Vietnamu byl postižen za politickou činnost spočívající ve výrobě a distribuci tiskovin kritizující v zemi jeho původu vládnoucí režim, za což byl zadržen policií, držen ve vazbě a následně vyloučen z vysoké školy a byl mu uložen trest zákazu pohybu. Tyto skutečnosti i s uvedením jmen a konkrétního obsahu tiskovin uvedl nejen ve své žádosti, ale dále je rozvedl i v pohovorech konaných ve dnech 8. 4. 2008, 14. 4. 2008, 5. 12. 2008, 29. 12. 2010, 12. 4. 2012 a rovněž je uváděl při pohovoru s německými orgány dne 25. 10. 2007. Stěžovatel rovněž opakovaně vysvětlil rozpor ve výpovědích, kdy jako dobu uložení zákazu pohybu uváděl jednak duben 2006 a jednak duben 2007 tak, že správné datum je duben 2007. V tomto směru jde i s ohledem na odstupy při provádění pohovorů o relativně pochopitelný omyl, jen z této nesrovnalosti (navíc při pohovorech ve dnech 5. 12. 2008 a 12. 4. 2012 ihned vysvětlené) nelze na účelovost výpovědi stěžovatele bez dalšího usuzovat, což se v této souvislosti týká rovněž období distribuce letáků (stěžovatel uvedl, že se svou činností začal počátkem roku 2006, zprvu letáky množil a s jejich distribucí začal koncem roku 2006). S údaji uvedenými stěžovatelem ve vztahu k uloženému zákazu pohybu (tj. rok 2006 a 2007) souvisí také údajné rozpory spatřované žalovaným v tom, že stěžovatel rozdílně uváděl, že tento zákaz byl udělen na dobu dvou let, dva a půl roku a tři let (od 1. 4. 2006 do 30. 4. 2009). K tomu zdejší soud uvádí, že za podstatný rozpor nelze považovat sdělení, zda šlo o dva roky nebo dva a půl roku, přičemž při údaji o délce tří let zákazu tohoto pobytu stěžovatel opomíjí kontext výpovědi stěžovatele ze dne 5. 12. 2008, kdy stěžovatel sice skutečně uvedl, že rozhodnutí o zákazu pohybu obdržel v dubnu 2006, rozhodnutí bylo časově omezeno do dubna 2009, avšak vzápětí se opravil (bod 19 pohovoru) a uvedl, že předmětný příkaz byl vydán v dubnu 2007, což je v souladu s údaji jím uváděnými v ostatních pohovorech.

[37] Rozpor v údajích uváděných stěžovatelem nelze spatřovat ani v tom, že stěžovatel v žádosti o udělení mezinárodní ochrany uvedl, že proti jeho osobě nebylo a ani není vedeno trestní stíhání, protože stěžovatel dále v žádosti uvedl, že pro svou činnost při distribuci letáků byl zadržen policií, držen cca měsíc ve vazbě a následně mu byl za vystupování proti vojenské službě a nesplnění povinnosti stanovené místními orgány uložen zákaz pohybu.

[38] Stěžovatel již v žádosti o udělení mezinárodní ochrany také popsal okolnosti své činnosti při distribuci letáků, svého zadržení policií a uložení zákazu pohybu a současně poukázal na to, že v tomto zákazu byl uveden jiný důvod, a to odmítnutí povinné vojenské

služby. O rozpory se tedy v tomto případě nejedná, není rozhodné, zda postih stěžovatele má formu trestní či jinou, rozhodné je, zda je takovým rozhodnutím či postupem státních orgánů domovského státu zasahováno do práv stěžovatele pro jeho politickou aktivitu v takové intenzitě, které lze označit za pronásledování.

[39] Přisvědčit nelze ani závěru žalovaného, s nímž se v podstatě krajský soud ztotožnil a který učinil s odkazem na zprávu Human Rights Watch 2013 z ledna 2013, že v případě skutečně prováděné politické aktivity popsané stěžovatelem by stěžovatele „*policie jen tak z vazby jednoduše nepropustila*“, neboť z této zprávy také plyne, že „*aktivisté hájící práva byli nadále vystaveni obtěžujícímu sledování policií, výslechům, peněžním pokutám a omezením týkajícím se vnitrostátního a mezinárodního cestování. Policie využívala dočasného domácího vězení k tomu, aby jim zabránila zúčastnit se protestů nebo soudních přelíčení s jinými bloggery a aktivisty (...) vietnamský zákon nadále povoluje svévolnou „správní vazbu“ bez soudního procesu (...) může být na osoby považované za hrozbu pro národní bezpečnost nebo veřejný pořádek uvaleno domácí vězení*“. Z této zprávy sice plyne, že význačným a známým aktivistům za vedení propagandy proti státu, skladování a distribuci prodemokratických dokumentů a letáků byly ukládány několikaleté tresty vězení, ale nelze odhlédnout od toho, že stěžovatel dle své výpovědi nepatřil mezi vůdčí osoby, jeho činnost byla spíše pomocná, trvala relativně krátkou dobu, přičemž stěžovatel měl být za svou činnost kromě uvedené vazby a zákazu pobytu postižen také vyloučením z vysoké školy, byť měl být z vazby propuštěn dle jeho tvrzení pro nedostatek důkazů.

[40] Dospěl-li v této souvislosti krajský soud ve shodě se žalovaným k tomu, že za cílené uplatňování aktivit politického charakteru nelze považovat „*náhodnou distribuci letáků*“, je třeba v souzené věci konstatovat, že na „*náhodnost*“ nelze usuzovat jen z relativně krátké (přibližně tříměsíční) doby údajné distribuce, popř. z okolností, které, byť náhodně, stěžovatele k této činnosti přivedly. K tomu stěžovatel ve svých výpovědích opakovaně uvedl, že jeho činnost nezahrnovala jen rozšiřování tiskovin, ale také výrobu jejich kopií, k této činnosti mělo docházet již od počátku roku 2006 v rámci organizované skupiny, k samotné distribuci tiskovin stěžovatel přistoupil až později, přičemž na této činnosti se měl mimo dalších osob podílet i bratr stěžovatele. Za těchto okolností nelze činnost stěžovatele považovat jen za ojedinělou a zcela náhodnou, a to i s přihlédnutím k tomu, že pouze tříměsíční doba údajné distribuce tiskovin měla být ukončena zadržením stěžovatele.

[41] Na výše uvedeném nemůže nic změnit skutečnost, že stěžovatel podepsal každý z protokolů vietnamské policie o jeho výslechu a že v době jeho zadržení mu policejní orgány jeho domovského státu umožnily v době nekonání výslechů spánek, poskytovaly mu 3x denně jídlo, nemučily jej, popř. jiným, než výše uvedeným způsobem, jej nezastrašovaly a po cca měsíční vazbě byl propuštěn. Podpis protokolů stěžovatele je zcela irelevantní, za daných okolností nepředstavuje souhlas s jejich obsahem a skutečnost, že se k němu policejní orgány domovského státu během vazby chovaly relativně slušně, nic nemění na skutečnosti, že měl být pro svou politickou činnost omezen na své osobní svobodě zadržením a vazbou, jakož i následným zákazem pohybu spojeným s omezenou možností získat zaměstnání.

[42] Krajskému soudu i žalovanému lze přisvědčit v tom, že pro posouzení věrohodnosti výpovědi stěžovatele je významná také otázka, kdy stěžovatel požádal o udělení mezinárodní ochrany, zda tak učinil ihned po svém vstupu na území České republiky nebo později, avšak tuto podmínku je nutné vždy hodnotit s přihlédnutím ke všem okolnostem daného případu. Nejde o podmínku pro udělení mezinárodní ochrany jedinou či rozhodující.

pokračování

[43] V projednávané věci stěžovatel na území České republiky přicestoval již v květnu 2007 a o udělení mezinárodní ochrany v České republice požádal teprve dne 8. 4. 2008. V této souvislosti však nelze přehlédnout, že stejnou žádost z týchž důvodů stěžovatel podal dne 25. 10. 2007 ve Spolkové republice Německo, kde měla být mezinárodní ochrana z totožných důvodů udělena jeho bratrovi. Za této situace, kdy navíc stěžovatel poměrně logicky vysvětlil, že dříve o udělení mezinárodní ochrany nežádal, neboť měl povolení k pobytu na území České republiky, nelze bez dalšího dovodit, že by mezi jeho přicestováním do České republiky a následnou žádostí o udělení mezinárodní ochrany byl zcela nepřiměřený časový odstup, který by svědčil o účelovosti jeho žádosti. V této souvislosti rozhodně není bez významu ani skutečnost uváděná stěžovatelem, že jeho bratrovi měla být z týchž důvodů ve Spolkové republice Německo mezinárodní ochrana udělena.

[44] Nejvyšší správní soud k tomu z předloženého spisu (na č. l. 39 - 44) zjistil, že žalovaný na základě informací poskytnutých stěžovatelem požádal kompetentní německé úřady o zaslání listin týkajících se pronásledování stěžovatele ze strany vietnamských úřadů. Této žádosti německé orgány vyhověly pouze zasláním zápisu o výsledku stěžovatele ze dne 25. 10. 2007, z něhož mimo jiné plyne, že do Německa přicestoval se svým bratrem, a bylo rozhodnuto o nepřipustnosti žádosti stěžovatele o azyl a o jeho vyhoštění do České republiky ze dne 26. 2. 2008 z toho důvodu, že jako stát příslušný k vyřízení jeho žádosti byla shledána Česká republika. S ohledem na skutečnosti stěžovatelem uváděné, podle nichž se tvrzené politické protistátní činnosti měl dopouštět společně se svým bratrem, jsou pro posouzení věrohodnosti či nevěrohodnosti jeho azylového příběhu podstatná také zjištění týkající se osudu bratra stěžovatele, kterému údajně navíc měla být v Německu mezinárodní ochrana z týchž důvodů poskytnuta. Z materiálů založených ve správním spise však k této otázce nelze ničeho zjistit.

[45] V této souvislosti je třeba přisvědčit námitce stěžovatele ohledně nedostatečně zjištěného skutkového stavu ve vztahu k existenci rozhodnutí vietnamských orgánů o zákazu pohybu. Stěžovatel opakovaně při pohovorech (konkrétně ve dnech 14. 4. 2008, 29. 12. 2010 a 12. 4. 2012) uváděl, že toto rozhodnutí předal německým orgánům. Žalovaný se sice žádostí ze dne 23. 5. 2008 pokusil od německých orgánů listinné materiály získat, avšak ze strany německých orgánů bylo této žádosti vyhověno jen shora uvedeným způsobem. Není přitom pochyb o tom, že existence předmětného rozhodnutí je pro projednávanou věc zcela zásadní, neboť může stěžovatelem předestřenou verzi jeho příběhu postavit najisto nebo ji naopak vyvrátit. Z materiálů zaslaných německou stranou přitom nelze ani zjistit, zda tento dokument byl německým orgánům stěžovatelem skutečně předložen či nikoli.

[46] Ze zpráv ve spise založených dále plyne, že vietnamské zákony nadále povolují svévolné „*správní vazby*“ bez procesu, známí opoziční aktivisté jsou zatýkáni a jsou s nimi vedeny politické procesy, ale i poklidně protestující disidenti a další osoby vnímané jako hrozba pro národní bezpečnost a veřejný pořádek mohou být nedobrovolně hospitalizováni v psychiatrických léčebnách, zavíráni do domácího vězení apod. V zemi původu stěžovatele jsou aktivisté hájící občanská a politická práva dále vystaveni obtěžujícímu sledování policií, výslechům, peněžním pokutám a *omezením týkajícím se vnitrostátního a mezinárodního cestování* (výroční zprávy Human Rights Watch 2011, 2013). Lze přitom také upozornit na závěry rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 12. 2005, č. j. 6 Azs 235/2004 - 57, které se vztahují právě k § 12 zákona o azylu z hlediska podmínek pro udělení tohoto způsobu ochrany. Zdejší soud v tomto rozsudku

uvedl, že nelze odůvodnit nesplnění podmínek § 12 zákona o azylu jen tím, že žadatel nezastával zásadním způsobem veřejně své politické názory a jeho aktivity se dostatečným způsobem neprojevovaly na opoziční scéně. Takové odůvodnění je v rozporu se smyslem tohoto ustanovení. Není možné od každého řadového občana, byť uvědomělého a politicky aktivního, očekávat, že jeho činnost bude zásadním způsobem ovlivňovat opoziční struktury.

[47] Současně považuje na tomto místě Nejvyšší správní soud za vhodné připomenout, že podle § 12 písm. a) zákona o azylu se tzv. „ústavní azyl“ udělí cizinci, který je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod. Toto ustanovení je dle judikatury Nejvyššího správního soudu (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 8. 2008, č. j. 2 Azs 45/2008 - 67, publikovaný pod č. 1713/2008 Sb. NSS) určeno k provedení čl. 43 Listiny základních práv a svobod. Za „politická práva a svobody“ ve smyslu § 12 písm. a) zákona o azylu a čl. 43 Listiny tudíž musejí být podle zmiňované judikatury pokládána politická práva podle hlavy druhé oddílu druhého Listiny základních práv a svobod, a to včetně mj. svobody projevu.

[48] V případě tzv. „konvenčního azylu“ pak musí být § 12 písm. b) zákona o azylu vykládán eurokonformně, tj. souladně s požadavky kvalifikační směrnice. Právní pojem pronásledování, důvody pronásledování a vztah mezi nimi proto musí být vykládány zejména souladně s čl. 9 a 10 kvalifikační směrnice (resp. souladně s příslušnými ustanoveními nové kvalifikační směrnice 2011/95/EU). Podle čl. 10 odst. 1 písm. e) kvalifikační směrnice pojem politických názorů zahrnuje zejména „zastávání názorů, myšlenek nebo přesvědčení ohledně potenciálních původců pronásledování uvedených v článku 6 a jejich politik nebo postupů, bez ohledu na to, zda žadatel podle dotýcných názorů, myšlenek nebo přesvědčení jednal.“ Podle uvedeného ustanovení je tedy dostatečným již to, že by stěžovateli státní orgány veřejné moci určitou politickou afiliaci připisovaly (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 8. 2008, č. j. 2 Azs 45/2008 - 67). Z dosavadní judikatury Nejvyššího správního soudu také plyne, že pro shledání pronásledování z důvodu zastávání určitých politických názorů není vždy třeba aktivní vystupování na veřejnosti či členství v politické straně, nýbrž je třeba přihlídnout k tomu, jaká forma je dostatečná z tohoto důvodu v dané zemi původu vzhledem k jejím charakteristikám (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 12. 2005, č. j. 6 Azs 235/2004 - 57).

[49] Je třeba dále přisvědčit námitce stěžovatele, že uvedené zprávy Human Rights Watch 2011 a 2013 se týkají pozdějších období, tj. let 2010, 2012, k pronásledování stěžovatele však mělo docházet o několik let dříve v roce 2007. Zatímco pro posouzení důvodnosti obav z pronásledování by měl žalovaný vycházet z informací o zemi původu pokud možno co nejaktuálnějších, pro posouzení věrohodnosti dosavadního azylového příběhu stěžovatele by měl porovnávat jeho tvrzení s informacemi o zemi původu vztahujícími se k danému období.

[50] Z uvedeného je patrné, že stěžovatelův příběh zapadá do rámce, který byl utvořen předmětnými zprávami i uvedenou judikaturou, přičemž žádost a následné pohovory nejsou v podstatných rysech ve vzájemném rozporu.

[51] Nelze se proto ztotožnit se závěrem žalovaného, jak učinil krajský soud, že stěžovatel přiměřeně věrohodně neprokázal, že by byl v zemi svého původu pronásledován za protistátní činnost, neboť k tomu zatím nebyl v potřebném rozsahu zjištěn skutkový stav. Na tomto závěru nic nemění ani skutečnost, že proti stěžovateli nebylo dle jeho

pokračování

výpovědi oficiálně vzneseno ze strany vietnamských orgánů obvinění. Tuto skutečnost stěžovatel vysvětlil tím, že místo toho byl odsouzen za odmítnutí nastoupení vojenské služby. Věrohodnost výpovědi stěžovatele nenarušuje ani skutečnost, že k opuštění země svého původu využil tzv. „služeb“, které měly vietnamské orgány uplácet. Z politických důvodů pronásledovaná osoba logicky ne vždy může využít orgánů svého domovského státu k legálnímu opuštění jeho území, ale je nucena použít i prostředků korupčních, a to navíc za situace, kdy v případě stěžovatele mu měl být těmito orgány udělen zákaz pohybu.

[52] V této souvislosti je rovněž třeba připomenout, že není povinností žadatele o azyl, aby pronásledování své osoby prokazoval jinými důkazními prostředky než vlastní věrohodnou výpovědí, pokud jiné důkazní prostředky nemá k dispozici. Je naopak povinností správního orgánu, aby v pochybnostech shromáždil veškeré důkazy, které věrohodnost výpovědi žadatele o azyl vyvracejí či zpochybňují (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 12. 2005, č. j. 6 Azs 235/2004 - 57).

[53] Pro úplnost zbývá uvést, že samotná skutečnost, že osoby žádající o azyl nejsou bez dalšího po návratu do Vietnamu perzekuovány (informace MZV, č. j. 103424-13/2008-LPTP ze dne 21. 4. 2008, informace MZV, č. j. 106941/2011-LPTP ze dne 7. 7. 2011), nepostačuje k závěru, že nejsou splněny podmínky § 12 zákona o azylu. Stěžovatel není zcela obyčejným ekonomickým běžencem, z pohovorů s ním vedených plyne, že do obtížné ekonomické a životní situace se měl dostat právě v důsledku postihu za jeho politickou činnost (vyloučení z vysoké školy, zákaz pohybu a s tím spojená nemožnost získání zaměstnání). Ostatně z výše uvedené informace MZV ze dne 7. 7. 2011 také plyne, že vietnamský občan při návratu do vlasti by neměl čelit postihu za nelegální migraci či podání žádosti o mezinárodní ochranu, *pokud nejde např. o politického aktivistu či osobu jinou formou kritizující současný režim.*

[54] V dalším řízení bude mimo jiné nezbytné, aby se žalovaný opakovaně pokusil od příslušných německých orgánů získat informace o tom, zda skutečně a z jakých důvodů byla stěžovateli bratrovi ve Spolkové republice Německo mezinárodní ochrana udělena a především zajistit od německých orgánů rozhodnutí o zákazu pohybu, který měl být stěžovateli udělen (v případě existence tohoto rozhodnutí). Dále bude třeba opatřit si dostatečné informace o zemi původu stěžovatele k ověření věrohodnosti jeho výpovědi a případně i důvodnosti jeho žádosti o poskytnutí mezinárodní ochrany a tyto informace znovu pečlivě posoudit. Na základě zjištěného skutkového stavu pak bude třeba v případě stěžovatele zvážit mimo jiné rovněž kritéria „ústavního azylu“ a „konvenčního azylu“, jak byla rozvedena výše.

[55] Nejvyšší správní soud proto dospěl na základě uvedeného k závěru, že kasační stížnost je důvodná, a v souladu s § 110 odst. 1 s. ř. s. rozsudek krajského soudu zrušil. Zruší-li Nejvyšší správní soud rozhodnutí krajského soudu, a pokud již v řízení před krajským soudem byly pro takový postup důvody, současně se zrušením rozhodnutí krajského soudu může sám podle povahy věci rozhodnout o zrušení rozhodnutí správního orgánu (§ 110 odst. 2 písm. a) s. ř. s.]. Vzhledem k tomu, že v dané věci by krajský soud v souladu s vysloveným závazným právním názorem a předpokládaným rozsahem dokazování neměl jinou možnost, než rozhodnutí žalovaného zrušit, rozhodl Nejvyšší správní soud v souladu s § 110 odst. 2 písm. a) ve spojení s § 78 odst. 1 a 4 s. ř. s. tak, že sám rozhodnutí žalovaného zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. V něm bude žalovaný postupovat podle právního názoru vysloveného v tomto rozsudku.

[56] O návrhu na přiznání odkladného účinku zdejší soud nerozhodoval, neboť kasační stížnost ve věcech mezinárodní ochrany má odkladný účinek ze zákona (§ 32 odst. 5 zákona o azylu).

[57] Podle § 110 odst. 3 věty druhé s. ř. s. rozhodne Nejvyšší správní soud v případě, že zruší podle § 110 odst. 2 písm. a) s. ř. s. rozhodnutí žalovaného, o nákladech řízení o kasační stížnosti i o nákladech řízení před krajským soudem. Stěžovatel měl ve věci úspěch, podle § 60 odst. 1 s. ř. s. mu tedy přísluší právo na náhradu nákladů řízení. Z obsahu spisu však plyne, že v souvislosti s řízením před krajským soudem i Nejvyšším správním soudem mu žádné náklady nevznikly.

[58] V řízení o kasační stížnosti před Nejvyšším správním soudem byl stěžovatel zastoupen advokátem Mgr. Vladimírem Soukupem, který mu byl ustanoven usnesením zdejšího soudu ze dne 7. 11. 2013, č. j. 5 Azs 18/2013 - 28; v takovém případě platí hotové výdaje a odměnu za zastupování stát (§ 35 odst. 8 s. ř. s.). Výše nákladů za zastoupení ustanoveným zástupcem v řízení o kasační stížnosti spočívá v odměně advokáta za tři úkony právní služby (příprava a převzetí zastoupení, další porada se stěžovatelem dne 18. 12. 2013, podání doplnění kasační stížnosti) po 3100 Kč podle § 11 odst. 1 písm. b), c), d) ve spojení s § 9 odst. 4 písm. d) a § 7 bodem 5 vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (dále jen „advokátní tarif“), tj. celkem 9300 Kč, dále tři režijní paušály po 300 Kč podle § 13 odst. 3 advokátního tarifu, tj. celkem 900 Kč, a náhrada za daň z přidané hodnoty ve výši 2142 Kč, tj. celkem 12 342 Kč. Nejvyšší správní soud zástupci stěžovatele nepřiznal odměnu za studium spisu u Krajského soudu v Ostravě dne 15. 8. 2013, neboť nahlížení do spisu a studium spisu, které ustanovený advokát prováděl na počátku zastupování v řízení o kasační stížnosti, je třeba pro určení odměny a náhrady hotových výdajů advokáta považovat za součást úkonu právní služby spočívajícího v převzetí a přípravě zastoupení dle § 11 odst. 1 písm. b) advokátního tarifu, nikoli za samostatný úkon právní služby (viz usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 4. 2008, č. j. 5 Azs 33/2008 - 40).

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e n í** opravný prostředek přípustný.

V Brně dne 29. dubna 2014

JUDr. Jakub Camrda
předseda senátu

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl předsedou senátu JUDr. Jakubem Camrdou v právní věci žalobce: **L. H. T.**, zast. Mgr. Vladimírem Soukupem, advokátem se sídlem Ostrava, Francouzská 6167/5, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Praha 7, Nad Štolou 936/3, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 10. 9. 2013, č. j. 63 Az 3/2013 - 37,

t a k t o :

Ve výroku IV. a v poučení rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 4. 2014, č. j. 5 Azs 18/2013 - 75, **s e** nesprávné označení tohoto rozsudku jako „usnesení“ **o p r a v u j e** na správné „rozsudek“.

O d ů v o d n ě n í :

Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 4. 2014, č. j. 5 Azs 18/2013 - 75, byl výrokem I. rozsudek Krajského soudu v Ostravě ze dne 10. 9. 2013, č. j. 63 Az 3/2013 - 37, zrušen, výrokem II. bylo zrušeno rozhodnutí Ministerstva vnitra ze dne 26. 4. 2013, č. j. OAM-304/VL-07-HA08-2008, a věc byla vrácena žalovanému dalšímu řízení, výrokem III. nebylo žádnému z účastníků přiznáno právo na náhradu nákladů řízení a výrokem IV. byla ustanovenému zástupci žalobce, Mgr. Vladimíru Soukupovi, přiznána odměna za zastupování v řízení o kasační stížnosti ve výši 12 342 Kč, která bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu ve lhůtě do 60 dnů od právní moci tohoto *usnesení*. V poučení pak bylo uvedeno, že proti tomuto *usnesení* není opravný prostředek přípustný.

Ve výroku IV. a v poučení rozsudku ze dne 29. 4. 2014 je v důsledku zřejmého omylu tento rozsudek zjevně nesprávně označen jako „usnesení“.

Uvedenou zřejmou nesprávnost proto zdejší soud opravil postupem podle § 54 odst. 4 s. ř. s. tímto opravným usnesením.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 15. května 2014

JUDr. Jakub Camrda
předseda senátu